

Večery při svíčkách

*Scénické čtení svých autorských textů
s trochou poezie pro Vás připravily:*

Metafory a Věra Herajtová

Hrají si, přednášejí a čtou:

Michaela Lavická

Alžběta Šejnostová

Sophia Udženija

Kristýna Záková

a

Dianka Vysocánová

Večery při svíčkách / Čtení autorských textů s trochou poezie ...

26. června 2020 / 17:00 / Hedvábná vlákna dětských múz ...

HČ01: Francis Lai, Muž a žena

1:20

HČ01 Francis Lai, Muž a žena.ogg

Alžběta Šejnostová: Dvojčata / četba autorského textu: Alžběta Šejnostová

+ Sophia Udženija, Kristýna Žáková, Michaela Lavická a Dianka Vysočanová

B: Bylo krásně. Slunce svítilo sice z posledních sil, ale teplo z něj sálalo stejně jako na jaře. Mraky plynuly velice pomalu, chvíli to vypadalo, že stojí na místě.

Napadlo mě: co když jednou slunce shoří? Připadala jsem si opuštěná...

Kdy už ten brácha přijde? Vzala jsem papír a tužkou jsem na něj začala čmárat verše...

K: Podívej maminko, na nebi hvězdička.

Je tak krásné být bez sluníčka.

Víš přece, maminko, sluníčko spaluje.

M: Pomalu rozzrůstá se zbytek naděje.

K: Sluníčko přec kazí úsměvy lidem,
takhle tu můžeme pobývat s klidem.

Maminko nesmutni, usměj se trošičku.

Mám tohle zmáknutý, mám tohle v malíčku.

Maminko, poslouvej, nemluví zmateně.

Na tenhle den nikdo nezapomene.

Konečně už zhasli to velké světýlko,
můžu spát i ve dne, má milá maminko.

S: Synáčku miloučký, všichni tu umrznem.

Bez světla a tepla dlouho nepřežijem.

Neboj se ničeho, synáčku můj.

Přitul se k mamince, už se nevysiluj.

Když budem spolu, nějak to zvládneme.

Na tenhle den nikdo nezapomene.

Spinkej už chlapečku, chci ti jen říct,
jak moc jsi statečný a ještě víc...

B: Dneska nám zrušili plavání, trenéři jsou nemocní. Podzim je takový... Nemocný.

M: Sedla si ke klavíru.

B: Hraju ráda, ale někdy mě to štve, protože mi to moc nejde. Maminka říká, že je to jen takové období a pokud mě to baví, tak bych neměla přestávat. A já jí věřím.

HČ02: M. Nytra, Mraky

2

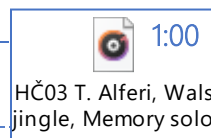

0:05

HČ02 M. Nytra,
Mraky.ogg

- M: Přišel.
- B: Moje dvojče, můj bratr, můj přítel. Měl hodinu houslí. Jde mu to, opravdu. Úplně nejhezčí je, když hrajeme spolu. Zní to pěkně, kouzelně...
- K: „Nechtěl bys jít ven?“
- B: Šli jsme k lesu. Nikoho jsme nepotkali, to je divné. Dnešek je prostě zakletý. Začala jsem nahlas přemýšlet ...
- K: „Bojím se, že se něco změní a my se odcizíme.“
- S: „Ale proč?“
- K: „Lidem bude připadat, že je nepotřebujeme, protože máme jeden druhého. Budeme osamělí, protože se nakonec rozdělíme úplně, a začneme žít životy, které patří jen a jen nám, ne našemu dvojčeti. Čím jsme starší, tím se naše názory a myšlenky ubírají rozdílnými cestami. Je to tak správně, ale stejně je mi to líto.“
- B: Zarazila jsem se. Tohle byly moje vnitřní pocity a strachy, které jsem nechtěla vyslovit nahlas... I on se zarazil. Snad mu nedošlo, že mám pravdu, nechci, aby z toho byl smutný. Zůstal stát. Sepjal ruce a zavřel oči. Modlil se. Potichu, ale tak, abych to slyšela. Přidala jsem se a modlitbu odříkávala nahlas.
- S: „Za tebe, sestro. Neměj strach.“
- B: Otevřela jsem oči. Vzduch zavanul a rozevlál moje vlasy. Podívala jsem se na oblohu a uviděla... Co jsem to jen uviděla. Celé nebe pokrývaly černé mraky, bleskem se zapálil les před námi. Vykřikla jsem, protože se na obloze začal vytvářet rudý vír, který k sobě táhl všechno okolo. Vítr sílil.
- K: „Co když shoří slunce?...“
- B: Rozběhli jsme se, co nejdál od toho všeho. Nejděsivější na tom bylo to, že to nevydávalo žádný zvuk, anebo jsem ohluchla... Chytil mě za ruku a zrychlil. Doběhli jsme na samý okraj lesa. Všude byla poušť. Nekonečná kamenná poušť. Nikde ani známka po životě. Na chvíli jsem se lekla, že jsme zemřeli, nebo alespoň já a že tohle je peklo samo.
- M: Zavřela oči, doufala, že se za víčka schová celá, že to všechno to je jen zlý sen.
- K: „Odběhnout tak ode všeho, co se stalo až k tomu pravému světu, jako by tohle byla jen jeho zamlžená kopie.“
- M: Otevřela oči. Stál naproti ní a usmíval se.
- B: Moje dvojče, můj bratr, můj přítel. Nikde ani stopa po černých mracích nebo hořícím lese. Kolem nás běhal máš psíček a štěkal na celé kolo.
- K: „Pojď domů, musím ti něco říct, brácho.“

HČ03: T. Alferi, Wals jingle, Memory solo housle

M: Otočil se a šel směrem k domovu.

- B: A já doufala, že ta vidina, která vypadala až moc skutečně, byla opravdu jen vidina a patřila někomu jinému, že to celé byl jenom omyl.
- S: „Dneska jsou mraky obzvlášť pomalé, vid’...“
- B: ... začal, a já se taky usmívala

Erich Fried: Je to, co to je, říká láska / přednes: M. Lakvická

+ Sophia Udženija, Kristýna Žáková, Alžběta Šejnostová a Dianka Vydrošová

K: Je to, co to je, říká Láska...

M: Je to nesmysl, říká Rozum...

S: Je to, co to je, říká Láska...

M: Je to nestejně, říká Odhad...

Není to nic než bolest, říká Strach...

Je to beznadějně, říká Úsudek...

B: Je to, co to je, říká Láska...

M: Je to směšné, říká Pýcha...

Je to lehkomyšlně, říká Opatrnost

Je to nemožné, říká Zkušenost

D: Je to, co to je, říká Láska...

Erich Fried: Možná / přednes: Michaela Lavická (echo: Dianka, Alžběta, Sophia a Kristýna)

M: Možná ...

D: ... možná...

B: ... možná...

S: ... možná...

K: ... možná...

M: Vzpomínání ... je možná /

D: ... možná...

B: ... možná...

S: ... možná...

K: ... možná...

M: nejbolestnější způsob zapomínání ... a možná /

D: ... možná...

B: ... možná...

S: ... možná...

M: nejlaskavější způsob /

K: ... možná...

tišení této bolesti...

V. Herajtová: Svědectví Anděla (Malířská balada)/ přednes: Sophia Udženija a Kristýna Žáková

S: Je fraška, když treska tvoří fresku...

K: Marta popíjela svoje oblíbené **malibu**,
miluje příchut' **kokosu**,
a taky **rum**.

Tu noc ji přepadla chuť i **na rybu**.

Občas si takhle dává **do nosu**...

A pak někde udělá **bum**.

Měsíc v úplňku promítal svůj výraz **na stěnu**,
poťouchle se na ni **poškleboval**.

Marta **sedí**,

dlouze na projekci **hledí** ...

S: Co kdyby ses, lumpe, **někam schoval**?!

Vypadni z pokoje, zalez!

Nebo tě sama **vyženu**!

Děláš si ze mě **blázna**?"

K: Schoval se. – **Zatáhla roletu**.

Najednou je stěna tak **prázdná**...

S: Mám nápad! Namaluju na ni fresku.

Všechno to **stihnu do odletu**!

K: Marta má v plánu Afriku **navštívit**.

S: Udělám to ještě v noci, ať je **ráno klid**...

K: Do hlavy další sklenku **vyklopila**,
přitom rozhodla se, aby čas **nemarnila**,
že přistříhne si trochu mikádo.
Vzala ostré **nabroušené nůžky**,
aby jimi frizuru dokola **obkroužila**...

Ruka se jí **chvěje**,

dost pila...

Její maskot – **Malibu**,

se **směje**,

trká ji svými **všetečnými růžky**.

Ostatně – jako **každý den**...

Nakonec to vzdala, Múza ji **zachránila**.

Andělé a Múzy často **lidi chrání**...

– Ne vždy, tak jednou **za týden**.

S: Teď pustím se do **malování**...

Téma by mělo být **původní a nové**!

K: Přichystala **barvy akrylové**...

Nápady klíčí **jako na jaře**...

- S: Inspirace je všude, **ve vsi, na faře...**
- K: Marta je činorodá, když nemůže **spát**.
- S: S nápady roste však i vlčí **hlad**.
- K: Vzpomněla si, že má chuť **na rybu**.
Vášnivě začala smažit **tresku**.
Včera ji koupila u pultu **v Tescu**.
Ryba na pánvi se jako **živá mrská!**
- S: Ach, Bože! – co je to za **grotesku!**
- K: Pánev nadskakuje, **olej prská...**
– Plesk! Ryba sklouzne **na zem**,
a horká pánev **rázem**
na protější **zdi najde svůj cíl**,
– jak Martě z ruky **vystřelila**.
Taky jsem **před ní uskočil**.
- S: Na stěnu, která dřív **bílá byla**
nanesla jsem malbu **abstraktní...**
- K: Mastnými fleky stěnu **vyzdobila**,
nepotřebovala k tomu ani **paletu**,
horkou pánví své dílo **dokonala...**
- S: Cos to ty hloupá rybo **udělala?!**
Schytáš to, až přijde máma **po noční!**
- K: Marta se **rozplakala**,
pak se **chvíli smála...**
- S: Koupím na zeď pěknou **tapetu**.
A taky kytku, – **v pátek**
je den **matek**.
Anebo v neděli? – Vždycky to **popletu...**
Tu tresku z podlahy kočka **Mína sní...**
Na hlavu dám si mokrý **šátek...**
- K: Kocovinu snadno **vysportuje**.
- S: Nikam se **neletí!**
- K: Zítra **tapetuje...**
- S: Nebudu podporovat matčin **splín...**
Tak sbohem Nile! Sbohem **Afriko!**
- K: Marta jde spát, s ní hlad i **malibu...**
- S: Pro tapetu si **doplavu** přes **Rolavu...**
- K: – Broukla Marta a udělala **bum**.
Ještě, že vypla pod tou treskou **plyn!**
To bych si jako anděl, nevzal **na triko**.

K: Už spinká, **přišla její chvíle...**
Má létací sny, **usmívá se mile...**
- Právě přistává v Severní Americe...
Teď zaostřuje na barevné **Mexiko...**
A „frnk!“ – Startuje, letí, **zaostřuje ...**
Malinko si ze sna **pobrukuje...**
Prudce nadskočí – asi **turbulence**
– a „**bum!**“...
Přistála vedle **tresky,**
kníkla tence...

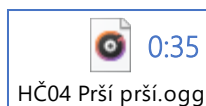
S: Tady je tak **hezky...**

K: Je na Jamajce!

- Mají tam skvělý rum.

HČ04: Prší prší / Dianka Vysočanová

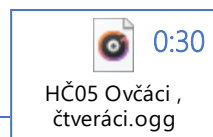
Michaela Lavická: Nadějný fotbalista / četba autorského textu: Michaela Lavická

Tanwir žije s matkou Teremou a dvěma sestrami, sedmiletou Zinat a roční Sorenou, v chudinské čtvrti Kibera. V chatrči z hlíny, dřeva, plechu, bez tekoucí vody i elektřiny. Místo klasických záchodů používají takzvané létající toalety. Celá věc spočívá v tom, že člověk vykoná potřebu do plechovky či plastického sáčku, který pak vyhodí do příkopu, na hromadu odpadků nebo jednoduše co nejdál od svého domu. Žijí v jedné místnosti, kde vaří i spí. Přestože už je Tanwirovi jedenáct a Zinat sedm, nechodí do školy. Ve zdejších školách se platí školné a na to nezbyývají peníze. Obyvatelé slumu se pohybují mezi horami odpadků. Děti si hrají v kontaminovaných stokách. Virem HIV je v Kibeře nakažený každý pátý obyvatel. Celá oblast bývá pokryta mračny much a nebezpečných komárů, kteří přenášejí malárii. Po slumu se potulují domácí zvířata, od prasat, slepic, kachen až po psy a kočky. Hledají si potravu v hromadách odpadků. Mnoho dětí se nedožije ani pěti let.

Spousta žen si přivydělává prostitucí, to ale Terema odmítá. Prodává brambory a mandazi, smažený pokrm z těsta.

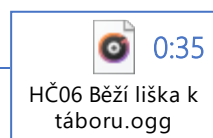
HČ05: Ovčáci čtveráci / Dianka Vysočanová

Terema vzbudila děti a rozdala jim úkoly. Zinat poslala s malou Sorenou žebrať do centra Nairobi. Když lidé vidí roční dítě, dají víc. Měla o ně strach, po Nairobi se potulují zločinci. Jsou mezi nimi i děti, které žijí na ulici a pro peníze jsou schopné vraždit. Tanwira poslala jako obvykle na skládku Dandoru. Spolu s dalšími dětmi bude celý den prohrabávat odpadky ve snaze najít něco, co by se dalo zpeněžit. Vzala plastový kanystr a vydala se pro vodu k nedalekému potrubí, aby měla z čeho udělat oběd. Rozhodla se připravit ugali.

HČ06: Běží liška k Táboru / Dianka Vysočanová

Tanwir se vrátil. Nic zvláštního nenašel. Po jídle si šel s kluky zahrát fotbal. Jeho pozornost upoutala skupinka bělochů. Byli to dobrovolníci z Anglie. Fotbalový tým s trenérem.

Přijeli do Kibery na humanitární pobyt. Přivezli spoustu dárků. Míče, fotbalové dresy, kužely na slalom a další sportovní vybavení, které děti vůbec neznaly. Tanwir si všiml, že ho trenér sleduje. Přestával se soustředit na hru. Slyšel, jak na něj někdo našťavaně volá: „Hej, Tanwire, dávej pozor!“

Začalo se stmívat, děti se rozcházely do svých domovů. Trenér zastoupil Tanwirovi cestu.

„Ty jsi Tanwir?“

„Jak to víte?“

„Volali na tebe. Jak dlouho už hraješ?“

„Od chvíle, kdy jsem začal chodit.“

„Máš talent. Mohl bych mluvit s tvými rodiči?“

„S matkou možná, otec už nežije.“

„To mě mrzí. Přijď zítra okolo poledne s maminkou. Budu tu na vás čekat.“

Tanwir odběhl: Pomalu se ztrácel ve tmě...

HČ07: Skákal pes přes oves / Dianka Vysočanová

0:30

HČ07 Skákal pes
přes oves.ogg

Druhý den Tanwir sledoval slunce... Vletěl do chatrče...

„Mami, podívej, jak už je vysoko... Určitě je poledne!“

„Tanwire, mně se nikam nechce. Mám tu práci.“

„Ale mami, bude tam čekat!“

„Už jsem řekla. Ne, Tanwire!“

„Prosím. Jen zjistíme, co chce.“

Došli na smluvené místo. Trenér už je čekal. „Mám pro vás návrh.“

Na Teremě bylo vidět, že znejistěla. „Jaký návrh?“

„Váš syn je velmi dobrý fotbalista. Rád bych ho trénoval.“

„Cože?“ nechápala Terema.

„No, nějaký čas bych Tanwira trénoval, a pak, pokud byste dovolila, bych ho mohl vzít s sebou do Anglie. Zařadil bych ho do programu pro nadané děti. Pomohl bych mu vyřešit potřebné doklady. Tak co?“ Terema nevěděla, co má odpovědět.

„Žil by v našem domě s mou ženou a synkem. Měl by svůj dětský pokoj. Chodil by do školy. Už by nemusel žebrot a přehrabovat se v odpadcích. Tak co?“

„Co za to chcete?“

„Nic!“ usmál se na ni trenér.

Najednou toho bylo na Teremu moc. Má tomu muži věřit? V Kibeře žila od narození, jinak si život už ani neuměla představit...

„Nedokážu mu dát nic než svou lásku a trochu ugalí... Mějte na paměti, že vám svěřuju to nejdražší, co mám.“

Odlet Tanwira byl pro celou rodinu velmi smutný. Tanwir byl plný očekávání a snažil se zadržovat slzy. Je přece už velký kluk! Terema políbila svého syna, vtiskla mu do dlaně talisman a pošeptalB:

„Synku, každý večer se za nás budu modlit.“

0:10

HČ08 T. Alferi,
Waltz jingle.ogg

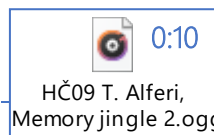

HČ08: T. Alferi, Waltz jingle

V. Herajtová: Balada o šišlavém světě / četbB: Sophija Udženija a Kristýna Žáková

- K: Šišlavý pan **logoped** chtěl naučit **mluvit svět**.
- S: Prostudoval spoustu **knih**, žil jako poustevník či **mnich**.
- K: „K čemu teorie **bez praxe?** “ - řekl si pan **logoped**... A vydal se do **Hradce**.
- S: Založil si **malou firmu**. Přijal mladou **sestru Irmu**
- K: A spustil ten **kolotoč**...
- S: To vám byla **legrace!**
- K: Vážně se mě **ptáte** – proč?
- S: Tomu byste nevěřili!
- K: Šišlavý pan **logoped** vzbudil v lidech **velký zájem**.
- S: Z dílny platil **malý nájem**.
- K: I Irma **se osvědčila**, byla čilá a **velice milá**.
- S: Tak snaživý pan **logoped** učil po svém **mluvit svět**.
- K: Jeho styl byl **dokonalý**, zvládl ho každý – **velký, malý**...
- S: Herci v divadle i **moderátoři z telky**, malé děti i **velké paní učitelky**.
- K: I jeho pes **šišlavě štěká!**
- S: Sranda to je...
- **Ale trochu leká,**
že jeden malý **človíček**
dokáže rozšířlat **celý svět**.
- K: Prý ve vedlejší **ulici** otevřela si **ordinaci** doktorka s hlasem **sametovým**.
- S: Něco pěkného vám **o ní povím**. - Tahle na šišlavce vyzraje!
- K: Učí děti správně dýchat, rozdala jim **bublifuk**.
- S: Celé dny si **spolu hrají**, ani trochu **nešišlají**.
- K: Jejich řeč jí **není fuk**.
- S: Jak to asi bude dál? Šišlavý pan **logoped** zkrachuje se svojí **firmou**...
- K: Přijde o **atestaci**, všem bude pro **legraci**...
- S: Potom uvolní svou **židli**, a nasedne **na moped**.
- K: Odjede za svojí **Irmou**...
- S: – Směřem do **Kozojed**.
- K: Tam teď spolu **bydlí!** -----

HČ09: T. Alferi, Memory jingle 2

Allan Edgar Poe: Havran (balada) / přednes: Alžběta Šejnostová

Jednou o půlnoci, **maje** horečku a rozjímaje
nad divnými svazky vědy prastaré a **záslužné**
- když jsem klímal **v polospaní**, ozvalo se **znenadání**
velmi jemné zaťukání na dveře – a **pak už ne**.
„**Je to návštěva**, či **zdání**, bylo to **tak nezvučné**
- jednou jen a **pak už ne**.“

Ach, již při vzpomínce **blednu!** Myslím, že to bylo v **lednu**,
každý uhlík vrhal stín jen **přede mne a dál už ne**.
Toužil jsem po **kuropění**; - marně hledaje **v svém čtení**
ulehčení od hoře nad Lenorou – již **poslušné**
světičky zvou Lenora – nad jménem dívky **nadvzdušné**,
jež byla mou **a teď už ne**.

Smutný šelest **záclon vlaje** z hedvábí a **ohýbá je**
s hrůzou – již jsem do té doby neznal ani **přibližně**;
abych skryl své **polekání**, říkal jsem si **bez ustání**:
„**Je to host**, jenž **znenadání** zaklepal tak **neslyšně**
- pozdní host, jenž **znenadání** zaklepal tak **neslyšně**
- jednou jen a **pak již ne**.“

Tu má **duše vzmužila se**; řek jsem **bez rozpaků v hlase**:
„**Prosím, pane, nebo paní**, odpusťte mi **velmožně**;
avšak, byl jsem **v polospaní**, když jste přišel **znenadání**,
přeslechl jsem **zaklepání** – je to skoro **nemožné**,
že jste klepal vy“ - a poté otevřel jsem **úslužně**
- venku tma a **víc už ne**.

Hledě dlouho do tmy **z prahu**, stoje v pochybách a **v strachu**,
dlouho snil jsem, jak si nikdo netroufal snít **mimo mne**;
ale ticho **bez rušení**, ani slůvka **na znamení**,
jenom plaché **oslovení** „Lenoro!“ zní **zimničně**,
to já šeptám „Lenoro!“ - a ozvěna dí **zimničně**
jenom to a **víc už ne**.

Vrátil jsem se do **pokoje**, velmi divě se **a boje**,
když jsem zaslech trochu silněj nový šramot **poblíž mne**.
Jistě cos za **chumelice** padlo mi na **okenice**;
podívám se ze **světnice**, co jsi zač, kdo **budíš mne**
- ztlumím na okamžik **srdce**, najdu tě, kdo **budíš mne**;
- vítr a nic jiného **už ne**.

Vyrazil jsem **okenici**, když tu s velkou **motanicí**
vstoupil starodávny havran z dob, jež jsou tak **záslužné**;
bez poklony, **bez váhání**, vznešeně jak **pán** či **paní**
usadil se **znenadání** v póze velmi **výhružné**
na poprsí Pallady – a v póze velmi **výhružné**

si sedl jen **a víc už ne.**

HČ10: J. S. Bach, Suita C dur (Sarabande)

4:50

HČ10 Johann
Sebastian Bach, Suit

Pták v svém ebenovém **zjevu** ponoukal mne **do úsměvu**
vážným, přísným chováním, jež bylo velmi **vybrané**
- „Ač ti lysá chochol **v chůzi**, jistě nejsi havran **hrůzy**,
jenž se z podsvětího šera v bludné pouti **namane**
- řekni mi své pravé jméno, plutonovský **havrane!**“
- Havran děl: „**Už víckrát ne.**“

Žas jsem nad nevhledem **ptáka**, jenž tak bez okolků **kráká**
bezobsažnou odpověď, jež prozrazuje **bezradné**;
velmi dobře **vím**, **že není** skoro ani **k uvěření**
pták či zvíře, **jež si lení** v póze velmi **záhadné**
na poprsí nade dveřmi – v póze velmi **záhadné**
a říká si: „**už víckrát ne.**“

Potom, sedě **na mramoru**, ustal havran **v rozhovoru**
jako duše v jedno slovo samotářsky **zabrané**
- až jsem si **řek v duchu**, takže nedošlo mu to **až k sluchu**:
„Věřím pevně na **předtuchu**, osud často **okrad mne**
- jak mé naděje, i on se k ránu odtud **vykradne.**“

Však havran dí: „**Už víckrát ne.**“

Zaražen, an **na mne hledí** s přiléhavou **odpovědí**,
říkám si: „Toť bezpochyby pochyť **velmi obratně**
od pána, jež **osud vedl** neštěstím a **navždy svedl**,
takže nic už **nedovedl** zpívat **než ty bezradné**
- pohřební a smutné písně, refrény, tak **bezradné**,

jako je: „**už víckrát ne!**“

Když však havran **bez ustání** ponoukal mne **k usmívání**,
přistrčil jsem křeslo mysle, že mne něco **napadne**,
když se vhroutím **do sametu** ve vzpomínkách **na tu větu**,
přemýšleje, **co as je tu**, nad čím řek své **bezradné**,
nad čím příšerný ten pták zde říká svoje **bezradné**

„**už víckrát ne.**“

Tak jsem seděl **nad dohady**, mlčky, marně, **bez nálady**
pod ptákem, jenž v hloubi prsou nepřestával **bodat mne**,
kles jsem s zamyslenou **tváří** do podušky **na polštáři**,
na niž padá lampa, **v záři** matné, mdlé a **malátné**,
ale do níž nevboří své ruce, mdlé a **malátné**,

- ona víckrát, víckrát **ne**.

Zdálo se, že **u stínidla** houstne světlo **od kadidla**,
že se bezpochyby anděl v zvoncích z nebe **propadne**.
„Chudáku, tvůj **Bůh ti v zpěvu** posílá sem **pro úlevu**
balzám na tvou **starou něhu**, po němž navždy **vychladne**,
po němž láska k Lenoře v tvé mysli navždy **zapadne**“

- však havran děl: „Už **víckrát ne**.“

„Proroku,“ dím, „mene **tekeli**, ať jsi pták anebo **z pekel**,
synu podsvětí, a přece proroku, **pojď hádat mně**
- statečně, byť opuštěný žiji **zaklet v této zemi**,
dům mám hrůzou **obklíčený**, zda tvá věštba **uhádne**,
zdali najdu balzám v smrti, zda tvá věštba **uhádne**“

- havran dí: „Už **víckrát ne**.“

„Proroku,“ dím, „mene **tekeli**, ať jsi pták anebo **z pekel**,
při nebi, jež nad námi je, při Bohu, jenž **leká mne**,
rci té duši, **jež žal tají**, zdali aspoň **jednou v ráji**
tu, již svatí **nazývají Lenora**, kdy **přivine**,
jasnou dívku Lenoru kdy v náruči své **přivine**“

- havran dí: „Už **víckrát ne**.“

„Tos řek jistě **na znamení**, že se chystáš **k rozloučení**,
táhni zpátky do bouře a do podsvětí, **satane!**
- nenech mi tu, **starý lháři**, ani pírka **na polštáři**,
neruš pokoj **mého stáří**, opusť sochu, **havrane!**
Vyndej zobák z mého srdce, opusť sochu, **havrane!**“

Havran dí: „Už **víckrát ne**.“

Pak se klidně **ulebedí**, **stále sedí**, **stále sedí**
jako ďábel na bělostných **ňadrech Pallas Athéne**;
oči v snění **přimhouřeny** na pozadí **bílé stěny**,
lampa vrhá **beze změny** jeho stín, jímž **uhrane**
- a má duše z toho stínu, jímž mne navždy **uhrane**,

nevzchopí se – víckrát **ne**.

Erich Fried: Například / Michaela Lavická

Například ... ledasco může být směšné...

Například ... políbit telefon, když v něm uslyším tvůj hlas.

Ještě směšnější a smutnější by bylo ... telefon nepolíbit,
když nemůžu políbit tebe.

Jablko / Dianka Vysočanová + M. Lavická, S. Udženija a K. Žáková

D: „Jsem už zralé, **podívejte**...
Plné šťávy, **ochutnejte**.
Musíte mě **sklidit včas**,
dřív než přijde **první mráz**,
po ránu už **pěkně zebe**.”

M: Jablko kouká **kolem sebe**.

D: "To né! samo že tu **zůstat mám?**
Vždyť tu zimu **nepřečkám!**"

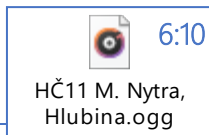
K: Volá jablko z **větve stromu**:

D: "Vezměte mě **prosím domů**
Do závinu **na neděli**...
Vy jste mě tu **zapomněli**...
Nebo aspoň **do kompotu**.”

S: Lidé chodí **kolem plotu**.

K: Všechno je to **ale marné**...

D: „Nikdo na mě **nedosáhne**.”

HČ11: M. Nytra, Hlubina

Rudyard Kipling: Jak velryba ke svému hrdlu přišla / přednes: Alžběta Šejnostová

Bylo nebylo, Zlatička moje, před dávnými a dávnými lety žila v moři Velryba, a ta pojídala ryby. Snědla hvězdici a jehlici, a úhoře a piskoře, a žraloka a rejnoka, a pstruha a jeho druha, a delfilína a krabilína a vážně strrašně zuřivého lína. Všechny snědla tou svou tlamou – tákhle! Až nakonec zbyla v moři jen jediná docela malá ryba, a to byla Rybka Lstivá, a ta plavala kousek za Velrybiným pravým uchem tak, aby byla v bezpečí. A tehdy se Velryba postavila na ocas a prohlásilB: „Mám hlad.”

A ta malá Rybka Lstivá řekla malým, Istivým hláskem:

„Mocný a vznešený Kytovče, ochutnal jsi někdy Člověka?”

„Ne,” řekla Velryba. „Jaké to je?”

„Pěkné,” řekla Rybka Lstivá. „Pěkné, ale těžko stravitelné.”

„Tak mi jich pár přines,” prohlásila Velryba a ocasem zpěnila moře.

„Jeden za čas docela stačí,” řekla Rybka Lstivá.

„Když doplaveš na padesátou rovnoběžku severní šířky, čtyřicátý poledník západní délky, najdeš tam jednoho na voru sedícího, uprostřed moře, jen v krátkých modrých plátěných kalhotách se šlemi (na šle nesmíš zapomenout, Zlatíčko) a s velkým nožem zavírákem, ztroskotaného Námořníka, který, což bych ti neměla zamlčovat, je muž nekonečně bystrý a duchapřítomný.“

A tak Velryba plavala a plavala k padesáté rovnoběžce severní šířky, čtyřicátému poledníku západní délky, tak rychle, jak jen dovedla, a našla tam jednoho jediného, na voru sedícího, uprostřed moře, jen v krátkých modrých kalhotách se šlemi (obzvláště si zapamatujte ty šle, Zlatíčka) a s velkým nožem zavírákem, osamělého ztroskotaného Námořníka, který si ráchal prsty ve vodě. (Maminka mu to ráchání dovolila, jinak by to nikdy neudělal, neboť to byl muž nekonečně bystrý a duchapřítomný). Pak Velryba otevřela pusou móc a móc a móc a zhltnula toho ztroskotaného Námořníka a vor, na kterém seděl, a jeho krátké modré plátěné kalhoty i se šlemi (na které nesmíte zapomenout) a nůž zavírák – všechno to spláchnula dolů do svých teplých, tmavých útroby, a pak mlaskla rty – tákhle – a třikrát se dokolečka otočila na ocase.

Ale jakmile Námořník, což byl muž nekonečně bystrý a duchapřítomný, zjistil, že se opravdu nachází v teplých, tmavých útroby Velryby, tak řval a lál, a křičel a řičel, a vzdychal a kýchal, a dupal a křupal, a skákal a krákal, a bušil a rušil, a hučel a skučel, a hrkal a frkal, a ječel a mečel, a hartusil a rámusil, a duněl a funěl, a chrčel a vrčel, a tančil námořnický dupák a Velryba se cítila namouduši strašně nešťastně. (Nezapomněli jste na šle?)

A tak řekla Rybce Lstivé:

„Tenhle člověk je těžko stravitelný, a ještě kvůli němu škytám. Co mám dělat?“

„Řekni mu, ať vyleze,“ odpověděla Rybka Lstivá.

A tak Velryba zavolala dolů do svého vlastního hrdla na ztroskotaného Námořníka:

„Vylez a chovej se slušně. Mám z tebe škytavku.“

„Tak to tedy ne!“ řekl Námořník. „Nic tak, ba dočista naopak. Vezmi mě k mému rodnému pobřeží a k bílým útesům Albionu, a pak o tom popřemýšlím.“

A začal tančit víc než kdy dřív.

„Raději bys ho měla vzít domů,“ radila Velrybě Rybka Lstivá. „Měla jsem tě varovat, že je to muž nekonečně bystrý a duchapřítomný.“

A tak Velryba plavala a plavala a plavala tak usilovně, jak to jen se škytavkou šlo, až nakonec spatřila Námořníkovu rodné pobřeží a bílé útesy Albionu, a vyřítla se do půli pláže, a otevřela pusou šíř a šíř a šíř a šíř, a řekla: „Přestup na Vinčestr, Ašuelot, Nošuu, Kýnu a stanice Fííičburské dráhy“ – a zrovna jak řekla „Fíííč“, Námořník jí vyšel z tlamy.

A zatímco Velryba plavala, tak Námořník, což byl muž nekonečně bystrý a duchapřítomný, vzal svůj nůž zavírák a rozsekal vor a vyrobil z něj mřížku, uspořádanou křížem krážem, a mocně ji posvazoval šlemi (teď víte, proč jste neměli zapomenout na šle!), a tuhle mřížku pořádně a pevně zahákl Velrybě v hrdle, takže se tam zasekla! A zarecitoval následující Strofu, kterou, protože jste ji ještě neslyšeli, vám teď povím: „V křížku skoro v bříšku na šířku máš mřížku.“

A pak vylezl na písčnou pláž, a šel domů ke své mamince, která mu předtím dovolila ráchat si prsty u nohou ve vodě, a oženil se a žil šťastně až do smrti. Stejně jako Velryba.

A od toho dne kvůli mřížce, která jí uvízla v hrdle a která nešla ani vykašlat, ani spolknout, nemohla jíst nic kromě dočista malilinkatých rybiček; a to je důvod, proč dnes velryby nikdy nejedí lidi nebo chlapce nebo holčičky. Malá Rybka Lstivá se šla schovat do bahna, pod Práh Rovníku. Bála se totiž, že by se na ni Velryba mohla zlobit. Námořník si vzal nůž zavírák domů. Když šel ven na pláž, měl na sobě krátké modré plátěné kalhoty. Šle už neměl – vždyť víte, byla jimi svázaná mřížka.

A to je konec téhle pohádky.

4:10

HČ12 T. Alf,
Rybka.oggHČ12: T. Alferi, RybkaV. Herajtová: Zlatá rybka / M. Lavická, A. Šejnostová, S. Udženija, K. Žáková a D. Vysocanová

K: Povíme vám jinou pohádku...

S: O Rybáři...

M: Rybářce...

B: A Zlaté rybce!

K: Rybář s rybářkou žijí opravdu ale opravdu v malé chatrči.

M+S: A jsme opravdu ale opravdu chudí.

S: Vyplovám opravdu ale opravdu každý den na moře a chytám ryby.

M: A já vařím opravdu ale opravdu skvělou rybí polévku.

S: A taky každý den.

M: Když nic nechytíš, domů se nevracej!

K: Moře je **klidné**.

M: Slunce **svítí**...

S: Je tak **vlídné**...

K: Co se to v té síti **třpytí**?

B: Dobrý den, **rybáři**.
Jsem **rybka zlatá**,
- dcera podmořského **krále**.
Vrať mě! Můj život je **v moři**.
Splním ti přání, - **natotata!**
Jedno, dvě a tak **dále**...

S: Jsi krásná! - Šupiny zlaté,
poseté **drahokamy**.
Tak já chytil **zlatou rybku!**
Pustím tě zpátky **do moře**.
Nedám tě **na polívku**,
podle receptu **naší mámy**...

K: - Co nakonec stejně zkysne **v komoře**.

B: Děkuju, rybáři. Pozdravuj **ženu!**

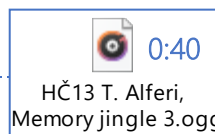
M: Proč sis nevybral **odměnu?**
Udělal jsi velkou **chybu!**
Chtěla ti splnit **tři přání**.
Oblékni se, **obuj kecky**,
běž k moři a zavolej **rybu!**
Řekni jí, **že chceme necky**.
Rozumíš? - Chce pořádný necky **na praní!**

- S: Zlatá rybko, **slyš má slova**,
vylez z vody, **zjev se znova**.
Žena se **souží**...
- K: Prádlo pere **v louži**...
- B: Co si přeješ, rybáři?
- S: Buď tak hodná a splň **nám přání!**
Rybko, dej mojí **ženě necky**.
Já vím, že to **přehání**.
- B: Jdi domů, rybáři.
- K: Ať tě Bůh **ochrání!**
- S: Připadám si **tak pokrytecký**...
- M: Necky jsou pěkné malované,
ale já chci ještě nový dům.
Anebo radši **rovnou hrad!**
Tak se k té zlaté **rybě vrať!**
Stanu se **králem!**
Přece nebudu v těch neckách **sama prát**.
- S: Rybičko Zlatá, vyjdi **ven z vody**,
ať stane se, co **má se stát**.
- K: Nikdy nevěřím na **náhody**...
- S: Má žena je cvok, ale **mám ji rád**.
- B: Tady jsem. Co si přeješ, rybáři?
- S: Rybko, rybičko! **Rybko zlatá!**
Splníš mi přání, - **natotata?**
Jedno, dvě...
- K: **A tak dále**...
- B: Jasně, tvoje žena **chce být králem**.
- K: Dobrák...
- Co ten pro ni všechno **neudělá!**
- B: Nevadí ti, že ti bude **žena kralovat?**
- S: Nevadí, jen když se z toho **bude radovat**.
- B: Trochu mě to **zaráží**...
No, splním jí i tohle přání.
- K: Vrať se domů, už **má, co chtěla**.
- B: A tobě dám fáro i s **garáží**,
ať z toho taky **něco máš**.

- S: To skvostné sídlo a šaty,
zlato, **drahokamy!**
To vše ti patří **ženo, jsi šťastná?**
Rybka vyplnila **tvoje přání.**
V těch šatech jsi **opravdu krásná.**
- M: Teď jsem si něco **připomněla...**
Na dnešek se mi zvláštní **sen zdál...**
- S: Nezačínej zase... Copak je ti to **málo?**
Neposílej mě zpátky, ženo!
Co se to s tebou jen **stalo?**
- M: Vrať se k moři a neodmlouvej, to se **nedělá!**
Nejsem tvá žena, jsem **tvůj král!**
Přikaž té rybě, - ať ze mě papeže **udělá!**
Co papeže? - Ať je ze mě **Bůh!**
- K: Celá země se **zachvěla**
- blesky a hromy! Pak ticho...
Najednou pročistil se **vzduch...**
- B: A všechna kouzla **zmizela.**
- K: Rybářka na muže se **usmívá.**
- S: Kam poděla se ta ženská **bláznivá?**
- B: Moře je zas **klidné.**
- M: A slunce, jak **pěkně svítí...**
- S: Je tak **vlídné...**
- B: Kolem chatrče rázem vykvetlo **jarní kvítí.**
- M+S: A tak tu spolu žijem opravdu ale opravdu chudě.
- S: Dál vyplouvám každý den na moře a chytám ryby.
- M: A já z nich každý den vařím opravdu
ale opravdu skvělou rybí polévku.
- K: Dál pere prádlo v kaluži, a je šťastná...
- B: A já se občas v moři zatřpytím,
a nechám se ulovit, abych mohla lidem plnit jejich přání.
- S: Rybář ale zlatou rybkou už nikdy víc na moři nespátril.
- M: Asi už její kouzla nepotřebuje...

HČ13: T. Alferi, Memory jingle 3

- M: V pradávných, velmi dávných **dobách**,
kdy ještě věřil lid i **knížata**,
že hvězdy visí na železných **skobách**
a zem je jako koláč **placatá**,
žil jeden král a ten měl **krutý zvyk**:
když oženil se, dal druhý den **zrána**
svou **ženu stít**.
- B: I zoufá každá **panna**,
když král se ohlásí, co **nápadník**.
- S: Jednou se zalíbila **tomu králi**
spanilá dívka, jménem **Šahrazád**.
- K: Otec a matka hned se **rozplakali**,
že mají králi hezkou **dceru dát**.
- B: Dívka však nebyla jen **spanilá**,
byla i chytrá, vtipu měla **za tři**,
vždyť k pravé kráse vtip a rozum **patří**,
bez bázně králi ruku **slíbila**.
- M: Slaví se svatba s velikými **hody**,
mají tam jídla z cukru, **z ovoce...**
- S: Pomerančové, malinové **vody**,
medu víc, než je vody **v potoce...**
- K: S růžemi jasmín **voní ze zahrad...**
- B: V kašnách tam zlaté rybky **dovádějí**,
v cypřiších, dubech, v houštích **ptáci pějí**
a skryté harfy **nepřestanou hrát**.
- S: Snesla se noc a stolovníci **vstali**,
zbyl tu jen král, s ním krásná **Šahrazád**.
- K: „Nechodme ještě spát,“ řekla **králi**.
- B: Král poslechl, a ještě **nešli spát**.
- K: „Povím Ti, chceš-li, hezkou **pohádku,**“
dál praví Šahrazád a **rukou loví**
ze zlaté mísy kousek **fondánový**,
„pěkně se poslouchají **za chládku.**“
- B: Nad zahradami vyšel měsíc **bledý**.
Král, roztomilou ženou **okouzlen**,
přikývl, aby vyprávěla **tedy**.
- M: Vypráví dlouho, venku **už je den**,
pohádky však je sotva **polovic**.

- S: „Víš co, má drahá,“ dí král **nevyspalý**,
„dopovíš mi to večer.“
- K: - „**Ano, králi,**“
rozjasní žena svoji **krásnou líc**.
- S: A večer králi vypravuje **dále**.
Když skončí, začne novou **pohádku**,
celou noc vypráví a baví **krále**...
Poslouchá se to hezky **za chládku**.
- B: Vychází slunce, **pohádky je půl**,
i jde král spát, že večer **se zas doví**,
jak skončí tento příběh **pohádkový**,
vždyť ani chvilku **v noci neusnul**.
- M: Diví se všichni, že je **nová žena**
živa a zdráva.
Proč ji **šetří král**?
- K: Šahrazád usmívá se **potěšena**,
že na pohádky král se **chytit dal**.
- S: A vypráví mu dále, noc, co **noc**,
král poslouchá a poslouchal by **stále**
pohádky dlouhé, krátké, velké, **malé**,
Šahrazád už má nad manželem **moc**.
- K: Šahrazád králi **dlouho vyprávěla**,
tisíc a jednu noc jí **naslouchal**,
slavičí píseň **ze zahrady zněla**
a jasmín voněl, svěží **vánek vál**,
svou ženu za nic byl by **nedal král**.

HČ14: Nikolai Rimsky-Korsakov, Scheherazade / klavír (téma) -----

HČ14 Nikolai
Rimsky Korsakov, Sc

- M: A sedm z jejích **pohádek Vám povím**,
voní v nich růže **s květem jasmínovým**
a žhne v nich slunce z pouští, z holých **skal**.
- B: Jsou krásné, přitom vtipu mají **za tři**,
vždyť k pravé kráse hodně vtipu **patří**.
- K: A nemusí je znát jen onen **král**.
- M: Však dříve, nežli budu pokračovat **dál**,
z celého dne již znavena **uléhám**...
- S: Stejně nevyspalá jako onen **král**...
- B: Přesto zvědava, co dít se bude **dál**...
- K: Snad někdy příště dovyprávím ten **příběh vám**.

Konec